

Klein hoeftblad

Vakblad aangepast paardrijden

- 'Het Nieuwe Voeren' voor een hoger paardenwelzijn
- Tips voor het omgaan met visueel beperkte personen
- Kijkje in de keuken: Manege Moedig Voorwaarts

Van de redactie

De vakantie is voorbij en sommige dingen gaan weer zoals 'normaal'. Tussen aanhalingstekens want we zijn nog niet terug bij het oude. Sommige ruiters mogen weer rijden, maar nog lang niet allemaal. Verenigingen hebben het moeilijk met oudere vrijwilligers, of de regels van de manege waar onze ruiters niet altijd in passen. Het is passen en meten, aanpassen, heroverwegen en soms gewoon doen en kijken hoe het gaat.

Coachtrajecten starten weer langzaam op. Workshops buiten met 1,5 m kunnen ook weer, maar alles nog met mate. Ook daar is het niet makkelijk om je hoofd boven water te houden. Paarden eten immers gewoon door.

Deze tijd geeft een moment van bezinning. Wat wil ik, vind ik het leuk wat ik aan het doen ben. Kan ik het allemaal blijven doen. Het is ook een tijd van creativiteit. Er worden boeken geschreven, nieuwe technieken ontwikkeld.

Samenwerking wordt steeds belangrijker. Elkaar steunen kan op zoveel verschillende manieren. Elkaar helpen aan betaalbare producten, ruimtes delen, elkaar verenigen om samen meer aandacht te vragen voor het werk wat we doen en daardoor meer sponsorgelden of coachees te krijgen.

Het jaar is nog niet om, laten we de komende tijd positief verder gaan.

Dus hierbij een hart onder de riem: jullie kunnen dit, wij kunnen dit.
Wij hebben Paardenkracht!

Redactie

Anneke van den Heuvel,
hoofd- en eindredacteur

Bineke de Vries,
redacteur

Aan dit nummer werkte mee

Fenna Westerduin

Rosa van Veen

Anneke Berendijk

Lisa Kuppen

Redactie emailadres

info@klein-hoefblad.nl

Website

www.Klein-hoefblad.nl

LID WORDEN

Wil je ook op de hoogte blijven over alles rondom
aangepast paardrijden & Paardencoaching

Klein Hoefblad verschijnt 3x per jaar.

Abonnementen op het blad kosten € 16,-. Indien U een
machtiging tot automatische incasso afgeeft, kost het
blad slechts € 14,-.

Abonnees woonachtig in het buitenland betalen € 19,-.

Lid worden kan op de website www.klein-hoefblad.nl
of door een mail te sturen naar info@klein-hoefblad.nl

INHOUDSOPGAVE

Lid worden 3

Column babette 5

De instructeur

Tips voor het omgaan met visueel beperkte personen 6

Het paard

Actieplan dierenwelzijn en kwaliteit in dierondersteunde interventies 9

'Het Nieuwe Voeren' voor een hoger paardenwelzijn 10

De coach

Veiligheidsprotocol centrum voor Paardencoaching 14

De organisatie

Kijkje in de keuken:
Manege Moedig Voorwaarts 21

VerenigingsWerk: Ins en outs van het werken voor een vereniging 22

Noodwet digitale ALV verlengd tot 1 oktober 22

Column Socrates 23

VPCN nieuws

Bestuurslid gezocht 24

FPG nieuws

Van de voorzitter 25

Agenda 26

Column september 2020

Bij ons ligt het Paardrijden nog steeds stil. Dus voor mij geen FPG lessen de afgelopen maanden. Hierom wil ik iets met jullie delen uit mijn persoonlijk paardenleven. De nachtmerrie van iedere paardeneigenaar overkwam mij in januari dit jaar. 's Morgens vertrok ik van huis met een gezond paard in de paddock en in namiddag reed ik naar huis met een lege trailer na een achtbaan van emoties en met een zwaar hart van verdriet. Mijn lieve volbloed Arabier Amagi had een acute beklemming van zijn dunne darm en was op 15-jarige leeftijd ingeslapen.

Een nieuw paard stond gelijk in de planning maar voordat ik daar echt aan toe was om te gaan kijken was het maart. Ik wilde een iets groter paard dan mijn Arabier en vooral een braaf paard met potentie voor de dressuursport maar waar ik ook fijn een buitenrit op kon maken. Omdat er corona was bleef ik binnen Nederland. Maar een eindje rijden vond ik niet erg. Daar hadden we ruim de tijd voor omdat de rest van de wereld stillag en er ook nooit files waren. Pfft ik heb wat meegemaakt: stijve paarden, kreupele paarden, eigenaren die je laten komen kijken en vervolgens het paard diezelfde nog aan een ander verkopen. Ik verwachtte dat de paardenmarkt rustiger zou worden door de Corona crisis. Het tegendeel bleek waar. Goede paarden werden in een dag verkocht. Als je maandag belde dat je woensdag wilde komen kijken was het paard vaak op dinsdag al weg.

Ik was niet specifiek op zoek naar een bepaald ras maar al een paar keer had een Fries paard mijn aandacht getrokken. De eerste waar ik ging kijken was kreupel. De tweede werd de dag voor mijn derde bezichtiging aan een ander verkocht en de derde Fries was lefje.

lefje, ofwel Yvette van de Waterhoeve is een jonge merrie, opgegroeid en gefokt op een zorgmanege. Het braafste paard van stal zei de zorgboer en dat bleek ook wel. Bij de eerste bezichtiging was het mooi weer. De tweede keer dat ik ging kijken was mijn instructrice mee. Het waaide keihard en alles flapperde. lefje keek er wel naar maar bleef braaf! Deze Friese dame was wel even wat anders dan mijn snelle ondeugende Arabisch Volbloed maar ze had

iets dat ik wist: "Dit is mijn paard!" Ik verbaas me erover hoe snel je zo gek kan worden op een ander paard. Maar als ik naar lefje kijk word ik al blij. De genegenheid die ze toont als ze naar je toe komt wandelen in de paddock of de wei. De rust waarmee ze haar omgeving waarneemt. De zachtheid waarmee ze andere mensen begroet door even met der neus iemand aan te raken en te snuffelen. Snel is ze ook als ze in haar dolle uurtje door e wei galoppeert met haar Shetlandvriendjes. Ik ben een verstandshuwelijk met haar aangegaan op het moment van aankoop maar vanaf dag 1 ben ik verliefd. Het einde van iets is ook altijd een nieuw begin en ik geniet volop van mijn nieuwe start met mijn nieuwe grote vriendin.

Babette, september 2020

Tips voor het omgaan met visueel beperkte personen

Wil je ongemakkelijke situaties met blinden en slechtzienden voorkomen? Gebruik onderstaande tips om goed om te gaan met personen met een visuele beperking.

Wat zou jij doen?... als je een blind iemand ziet staan bij een enorm druk kruispunt?

De persoon wil oversteken, zie je, maar heeft al een aantal keren getwijfeld. Je bent voetganger en wil helpen.

- A. Ik pak de visueel beperkte persoon vast bij zijn schouder, zodat ik hem of haar daarna meteen kan begeleiden naar de overkant van de straat. Ik hoef niets te zeggen, want de persoon voelt mijn aanraking.
- B. Ik spreek de visueel beperkte persoon aan met 'meneer' of 'mevrouw' en vraag of ik hem of haar kan begeleiden naar de overkant.
- C. Ik bied geen hulp aan. Wie weet schrikt de visueel beperkte persoon of verstoort ik zijn of haar concentratie. Bovendien weet ik zelf niet goed hoe ik de persoon moet aanspreken of aanraken om de aandacht te trekken.

Als ervaringsdeskundige op dit gebied, geef ik je graag een aantal tips om goed om te gaan met mensen met een visuele beperking. Dagelijks ervaar ik dat die tips nog steeds hard nodig zijn.

Lees ook verder om erachter te komen wat mijn antwoord en tip is bij bovenstaande verkeerssituatie...

Mijn tips

Vraag aan de visueel beperkte persoon of je hem of haar mag helpen of begeleiden

Als het antwoord ja is, dan kun je vragen wat de prettigste manier voor diegene is om begeleid te worden.

Een voorbeeld hierbij is de weg kwijt zijn op straat, begeleiden uit een taxi naar bestemming x of oversteken op een druk kruispunt. Er zijn verschillende manieren waarop een blind of slechtziend iemand begeleid wil of kan worden: de begeleider legt een hand op de schouder van de visueel beperkte persoon, de visueel beperkte persoon houdt de elleboog van de begeleider vast en zo zijn er nog een aantal andere manieren.

Als je de visueel beperkte persoon naar diens beperking vraagt, vraag dan of hij of zij dit onderwerp wel wil bespreken

Ik heb over het algemeen geen probleem met oprechte vragen over mijn beperking. Dat wil niet zeggen dat iedereen het fijn vindt om in elke situatie, met elke persoon en op elk moment het over diens aandoening of visus te hebben. Ook ik vind dit niet op elk moment van de dag prettig.

Kijk de visueel beperkte persoon aan als je praat

Er is niets zo frustrerend voor mij wanneer zienden mij niet aankijken terwijl ik een gesprek met hen voer. Ik hoor wanneer je wegstijgt of wanneer je mij helemaal niet aankijkt tijdens het gesprek. Hoe tegenstrijdig het ook klinkt, voor mij komt het prettig en respectvol over wanneer iemand mij aankijkt. En ik kijk ook terug, trouwens... maar dat heb jij natuurlijk al gezien.

Vertel wanneer je een ruimte verlaat

Om monologen te voorkomen, vertel je als ziende persoon aan je visueel beperkte gesprekspartner dat je even bij hem of haar wegloopt. Voor blinde gesprekspartners is deze verbale communicatie nog belangrijker dan voor slechtzienden, omdat een blind iemand helemaal niet ziet of je weg bent gelopen.

Ook is het goed om aan te geven wanneer je weer terug op je plek bent.

Toon interesse in de persoon, niet enkel in de beperking

Het zal je vast niet verbazen... Personen met een visuele beperking zijn ook 'gewone' mensen met allerlei interesses en hobby's. In plaats van dat gesprekken vooral gaan over de visuele beperking, is het fijn als het ter afwisseling ook gaat over de persoon en andere onderwerpen.

Vraag toestemming om een blindengeleidehond of hulphond te aaien

Het komt voor dat een visueel beperkt iemand een blindengeleidehond of hulphond heeft en deze bij zich heeft tijdens jullie ontmoeting. Geleidehonden die aan het werk zijn, worden afgeleid door mensen die de hond aaien of aanhalen.

Vraag daarom aan de baas van de hond of de hond mag worden geaaid. Het geven van koekjes of snoepjes aan de geleidehond is trouwens uit den boze. Ik zie weliswaar niet dat je mijn hond voert... maar ik kom erachter!

Gebruik humor, maar weet wanneer dit passend is

Vaak ontmoet ik mensen die direct grappen maken over mijn beperking. Ik houd van humor en zelfspot, maar zelden wanneer vreemden hun beste grappen over blinden tentoonstellen.

Iets over een blinde een pistool geven en zeggen dat het een föhn is...

...OK, toegegeven, die blijft grappig. Eén van mijn klassiekers.

Om nog heel even serieus te worden: je kunt niet weten of een visueel beperkt iemand zijn beperking

goed genoeg heeft geaccepteerd om er zelf grappen over te maken of om grappen van anderen acceptabel te achten. Zelfs als dat lijdend voorwerp lacht om jouw grap. Misplaatste humor kan hard aankomen.

Ook als je je blinde of slechtziende maat heel goed kent, heeft diegene er niet altijd zin in om grappen te horen over zijn of haar beperking.

Mijn oplossing voor jou is daarom om te vragen of iemand een grap over zijn of haar beperking kan waarderen. Ja, ik weet het: dit haalt een gedeelte van het effect weg, but better safe than sorry.

Het kan helpen om jezelf de vraag te stellen: als ik in de schoenen zou staan van de ander, zou ik deze grap of opmerking dan op prijs stellen? Neem hier het karakter of de eerste indruk van de ander in mee.

Bovenal: houd het luchtig

Het klinkt misschien tegenstrijdig vanwege bovenstaande tips, maar toch: houd de omgang en gesprekken luchtig en natuurlijk. Je hoeft niet elke zin die je zegt, af te wegen.

Zo zie je maar... of zo zie je niet: blinden en slechtzienden hebben een gebruiksaanwijzing nodig... maar zeg nu zelf: wie heeft dat niet?

Lisa Kuppen

Een optimistische realist met een frisse kijk op het leven. Die kijk op het leven werkt, ook al werkt kijken niet meer voor haar.

Op mijn twaalfde ben ik langzaam aan blind geworden. Sindsdien is mijn wereld veranderd, van kleurrijk naar donkerder, van gemakkelijk naar vechten.

Ik laat mij niet tegenhouden door de donkere dagen in mijn leven, maar zoek altijd naar de lichtpuntjes en glans in alles. Ik kijk naar de mogelijkheden in

plaats van de – letterlijke en figuurlijke – beperking.

Hoe zou het voor jou zijn als jouw wereld op jonge leeftijd plotseling vervaagt? Als je niets meer zou kunnen zien, enkel nog licht en donker?

Dit overkwam mij. Het gooide mijn leven onomkeerbaar op zijn kop, maar het heeft mij er nooit meer van weerhouden om mijn leven te leiden zoals ik dat wil.

Lisa geeft inspirerende lezingen over haar ervaringen.

Als spreker neem ik het publiek mee in mijn wereld.

Een wereld van niet meer kunnen zien, maar toch kunnen kijken naar de mogelijkheden.

Een donkere wereld waarin ik het licht durfde aan te steken.

<https://lisakuppen.nl>

Actieplan dierenwelzijn en kwaliteit in dierondersteunende interventies

Met het dierenwelzijn als gezamenlijk doel heeft het werkveld van assistentiehonden en dierondersteunde interventies de handen ineengeslagen om een plan te maken de sector zodanig te organiseren dat het welzijn van de dieren en de kwaliteit van de interventies voor cliënten gewaarborgd is en blijft. Vanuit de werkgroep *Dierenwelzijn in dierondersteunde interventies* worden samen met het werkveld branche brede kwaliteitseisen ten behoeve van dierenwelzijn vastgesteld, wordt er gewerkt aan een register waar gekwalificeerde vrijwilligers, handlers/geleiders, professionals en opleiders zich kunnen aanmelden en wordt de mogelijkheid uitgewerkt om de branche te organiseren door het opzetten van een brancheorganisatie.

Welzijnsbewaking van dieren en gedragscode voor de branche

Op initiatief van de Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA), het adviesorgaan van het ministerie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), is de afgelopen jaren veel met het werkveld overlegd. In het najaar van 2019 heeft zij een laatste bijeenkomst hierover belegd. Tijdens deze bijeenkomst heeft een kleine groep mensen uit het werkveld een werkgroep gevormd om het welzijn van de dieren en de verdere professionalisering in de praktijk vorm te geven. Deze groep, onder de naam *Werkgroep Dierenwelzijn in dierondersteunde interventies*, gaat vanaf deze maand hard aan de slag. De

werkgroep maakt, in nauw contact met het LNV en de RDA, een plan van aanpak ten behoeve van de welzijnsbewaking van dieren die worden ingezet in het professionele werkveld van assistentiehonden en dierondersteunde interventies. De Werkgroep draagt zorg voor het formuleren van ethische richtlijnen, een door de branche gedeelde gedragscode, die het welzijn van dieren in dierondersteunde interventies moet waarborgen.

Van versnippering naar verbinding

De laatste jaren worden steeds meer (hulp)dieren voor verschillende doeleinden ingezet. Er zijn steeds meer mogelijkheden met dieren die de vooruitgang stimuleren in de gezondheid of het functioneren van mensen met en zonder een beperking. Binnen het werkveld is er een onderscheid tussen assistentiehonden die worden ingezet en permanent verblijven bij mensen met bijvoorbeeld een fysieke beperking, PTSS, epilepsie, autisme of diabetes en dieren die worden ingezet in korte sessies bijvoorbeeld ter ondersteuning van dementie, depressie of sociaal-emotionele vraagstukken. Waarbij in het werken met paarden ook nog een onderscheid wordt gemaakt in naast of op het paard. Er zijn echter geen wetten of regels die het aanbod, de nodige kennis of de omgang met dieren veilig stelt. Binnen het veld bestaan diverse toepassingsgebieden, waaronder activiteiten, coaching, therapie, onderwijs, bedrijfsleven en training. Kortom: tijd voor overzicht en verbinding in dit vakgebied.

Samenstelling en werkwijze werkgroep

De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van het brede werkveld. Zij draagt zorg voor het in kaart brengen van alle bestaande initiatieven en voor verbinding tussen deze initiatieven en nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast zet zij zich in om een breed draagvlak binnen het werkveld te verkrijgen, zodat er eenduidig, transparant en constructief samengewerkt wordt op het gebied van dierenwelzijn en kwaliteit. Hierbij wordt de al aanwezige expertise aangevuld met kennis van relevante professionals en/of met wetenschappelijk onderzoek op het gebied van dierenwelzijn en de nut en noodzaak van de inzet van dieren bij dierondersteunde interventies. Er komt een accreditatie en certificeringstraject binnen het vakgebied van dierondersteunde therapie, -coaching, -educatie en -activiteiten en een daarbij horend kwaliteitsregister. Bovenal heeft het oprichten van een branchevereniging, die toeziet op het naleven van de afgesproken gedragscode en ethische richtlijnen, prioriteit.

De werkgroep bestaat op dit moment onder andere uit vertegenwoordigers van AAI-ZOO, het Instituut voor Antrozoölogie (IVA), Pets4care, Federatie Paardrijden Gehandicapten, Caprilli Coaching, Coachhond, KNHS, Centrum voor Paardencoaching, Epona Coaching en het SpeelAtelier. Zij dragen zorg voor het contact en de verbinding met alle andere partijen die werkzaam zijn in dit werkveld. Mocht u vragen hebben of meer informatie willen, kunt u contact opnemen met voorzitter Ruth Slob via info@aai-nederland.nl.

'Het Nieuwe Voeren'

VOOR EEN HOGER PAARDENWELZIJN

Een paard leefde duizenden jaren geleden als steppedier dat de hele dag in een kudde zocht naar kruiden, takjes en vezelrijke grassen met een lage voedingswaarde. Tegenwoordig wordt dit edele dier ingezet als sport- gezelschaps- of recreatiepaard, dat het in de gangbare paardenhouderij moet doen met een eenzijdig hoogwaardig voedingspatroon waarvoor zijn lichaam niet is gemaakt. Veel welzijnsaandoeningen kunnen daarom dan ook geregeld in verband worden gebracht met ons voermanagement. In dit artikel leggen we uit hoe dat zit.

Momenteel is behoorlijk wat maatschappelijke discussie gaande over het houden en het welzijn van (sport)paarden in Nederland en Europa. Ook de dierenarts begint zich in de gangbare dierhouderij te roeren als ambassadeur van het dier.

Eind 2019 is door de Federation of veterinarians in Europe (FVE) de herziende code van de dierenarts gepubliceerd. In deze code staan gedragsregels en verantwoordelijkheden van de dierenarts en moet waarborgen dat dierenartsen een hoge kwaliteit van zorg leveren. In de nieuwe code zit een groot verschil in de uitgebreidheid van het begrip dierenwelzijn. Dierenwelzijn is volgens de code niet meer alleen in het verlengde van diergezondheid, maar men spreekt over een algeheel positief welzijn.

Dus niet alleen de afwezigheid van negatieve ervaringen maar ook de aanwezigheid van positieve gevoelens en dus de bevrediging van wensen en behoeftes.

De code stelt ook dat de dierenarts de verantwoordelijkheid draagt voor Brambell's vijf vrijheden van het dier. Als gevolg daarvan zal er in de toekomst meer rekening gehouden moeten worden met de natuurlijke behoeften van het paard en dienen we ons houderij systeem waar nodig naar deze natuurlijke behoeften aan

te passen. Oftewel, dieren hebben recht op een leuk leven vanuit het dierlijk perspectief.

De vijf vrijheden van Brambell in relatie tot de paardenhouderij:

1. Dieren zijn vrij van honger en dorst. Ze hebben continue toegang tot vers water en een adequaat rantsoen. Voor paarden betekent dit minimaal 1,5% van hun lichaamsgewicht in droge stof (DS) aan geschikt ruwvoer met de juiste aanvullingen en hebben ze maximaal zes uur geen eten.
2. Dieren zijn vrij van ongemak. Ze hebben een geschikte leefomgeving, inclusief schuilgelegenheid en een comfortabele rustplaats indien langer dan acht uur in de wei. En voldoende ruimte om te liggen en ook om op te staan in de stal.
3. Dieren zijn vrij van pijn, verwonding en ziekte. Er is sprake van passend harnachement en preventie door onder meer door wormmanagement, vaccinaties en hoofverzorging en ook is er bij veterinaire problemen een snelle diagnose en effectieve behandeling.
4. Dieren zijn vrij van angst en stress. Er is zorg voor voorwaarden en behandelingen die geestelijk lijden voorkomen (dus geen luchtzuigband). Paarden zijn

vrij van stereotiep gedrag. Ook bepaalde trainingsmethoden kunnen stress en angst geven.

5. Dieren zijn vrij om normaal gedrag te vertonen. Ze hebben, minimaal vier uur per dag, voldoende ruimte om te kunnen rennen in het gezelschap van soortgenoten.

Goed voermanagement heeft veel invloed op het paardenwelzijn. Door op een juiste manier te voeren kunnen bepaalde veterinaire problemen en stereotiep gedrag voorkomen worden. Als er dan een geschikte huisvesting wordt geboden, gelegenheid om in groepsverband ruwvoer te eten, een prettige manier van trainen in een discipline dat past bij het paard én met passend harnachement, dan zijn we een heel eind op de goede weg!

De meest gemaakte rantsoenfouten

- Te weinig of niet geschikt ruwvoer
- Te veel krachtvoer/ energie in de vorm van verteerbare koolhydraten (suikers en zetmeel) in verhouding tot beweging
- Te weinig (micro)mineralen, met name zink, koper, selenium en zout en te weinig vitamine E bij gedroogd ruwvoer
- Te veel of te weinig eiwitten
- Disbalans in de darmflora
- Verkeerde manier van voeren (hygiëne, te lang zonder eten)

'Het Nieuwe Voeren' de verdubbelde ruwvoernorm

De internationale ruwvoernorm is in 2018 gewijzigd. Tien jaar geleden gold nog als ruwvoernorm dat 1 kg hooi per 100 kg lichaamsgewicht per dag voldoende was, en was aanvullen met krachtvoer dus noodzaak. De huidige statistieken van paarden met koliek, maagzweren en stereotiep gedrag bevestigen echter dat ter preventie hiervan minimaal 1,5% tot 2% van het lichaamsgewicht in Droge stof(DS) aan vezels/ruwvoer per dag gegeven moet worden. Dat is 2 kg hooi per 100 kg lichaamsgewicht. De norm is dus verdubbeld, maar de suiker- en eiwitinname hiermee ook en daarmee zijn de kilo's krachtvoer voor de meeste paarden echt niet nodig.

Als we deze norm volgen en de minimale hoeveelheid ruwvoeropname van 1,5 % van het lichaamsgewicht aan droge stof (DS) met een gemiddelde EWP_a (Energie Waarde Paard) van 0,67 en maximaal 10 tot 12% suiker geven – kan een paard voldoende energie halen tot dagelijks een uur M-niveau dressuur. Veel paarden halen die hoeveelheid dagelijkse inspanning niet en hebben dus een te hoge energie-inname. Dit is voornamelijk de reden waarom 40 – 60% van de paarden in Nederland te dik is, wat ook gezien kan worden als een welzijnsaandoening. Overgewicht heeft een negatief effect op het bewegingsstelsel, zoals verhoogde kans op kreupelheden. Verder maakt dit ze gevoelig voor insulineresistentie, zeer pijnlijke hoefbevangenheid en andere suiker gerelateerde aandoeningen zoals PPID (Cushing) en EMS (Equine metabolic syndrome).

Weetje:

Wist je dat een paard wat 24 uur per dag weidegang krijgt op een gemiddelde weide de energie en eiwitten binnen krijgt voor ruim twee uur arbeid?

In tegenstelling tot wat veel mensen denken, zijn melasse en granen niet zo spannend als we het bij kleine hoeveelheden houden. Juist ruwvoer van onbemest land kan zeer hoge suikergehaltes hebben, soms wel tot 20%. Dat betekent dat een paard zo'n 2,5 kg suiker eet als hij bijna onbeperkt ruwvoer krijgt. Bij maximaal 10% suiker in het ruwvoer gaat dit naar 1 tot 1,5 kg suiker per dag, let hier dus op!

Advies: Laat regelmatig een analyse maken van je ruwvoer om te weten hoeveel suiker, energie, eiwit en Droge stof erin zit, de zogenaamde Quickscan. Zeker bij paarden met problemen!

Te veel koolhydraten (suiker en zetmeel)

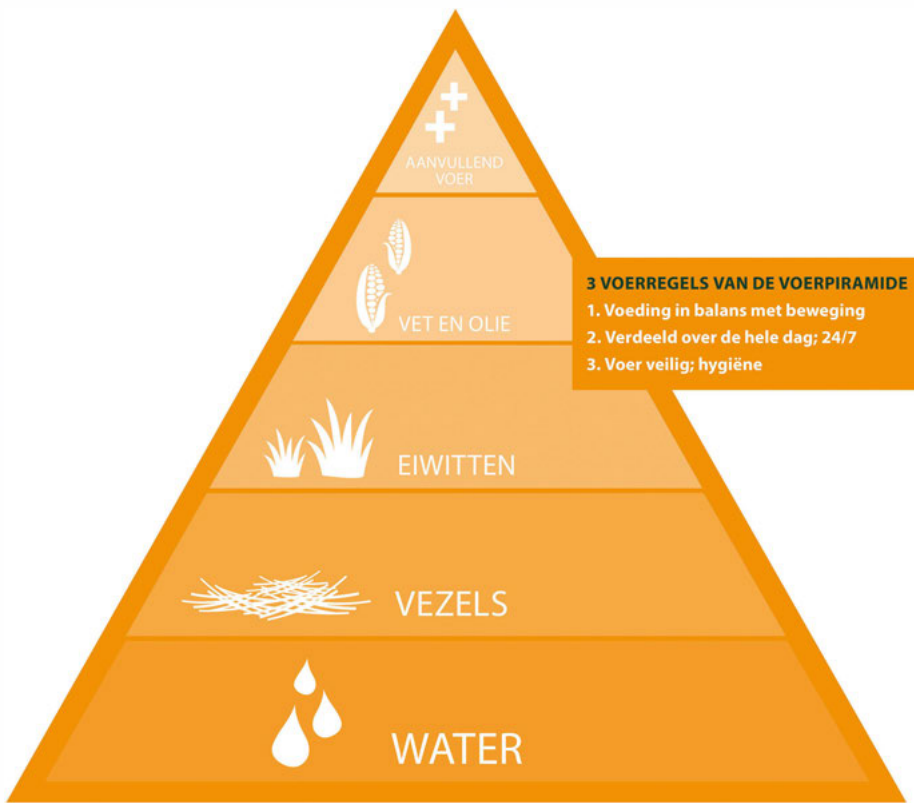
Een teveel aan langzaam verteerbare koolhydraten geeft nog een ander groot probleem. Voedingsstoffen die niet worden opgenomen in de dunne darm of die niet afbreekbaar zijn, zoals fructaan, worden in het spijsverteringskanaal afgebroken door de slechte bacteriën tot melkzuur (lactaat). Dit verlaagt direct de zuurgraad van de darminhoud, wat de darmflora verstoort. De productie van vetzuren uit vezels door de goede darmbacteriën wordt verminderd, terwijl vetzuren juist een gunstige energiebron zijn voor het paard. Door een te lage pH in de blinde- en dikke darm is deze energiebron

niet of slecht beschikbaar voor het paard. Misschien hier die Ph score; 1 is hoog en 10 is laag (kan het zo snel niet vinden in de brochure). Zo weten mensen beter wat een lage en hoge zuurgraad doet.

Ook antibiotica, ziekte, te nat kuilvoer of bijvoorbeeld beschimmeld voer verstoren de darmflora. Als een paard niet goed kan kauwen of door bijvoorbeeld een wormbesmetting niet goed de suikers en zetmeel uit het voer kan opnemen, treedt er ook een verstoring op in de darmflora. Gevolgen kunnen zijn dat je paard minder graag wil werken of moeilijk op gewicht te krijgen is. Daarnaast geeft het allerlei veterinaire problemen in het maag-darmkanaal, zoals dunne mest, koliekverschijnselen, hoefbevangenheid en op lange termijn problemen met de vacht en hoeven. Supplementen voeren zolang de darmflora niet in balans is, is doorgaans verspild geld omdat voedingsstoffen sowieso niet goed worden opgenomen.

Advies: paarden met een te zure darminhoud voelen zich niet fijn en hebben chronisch buikpijn. Voorkom dit door ze niet te rijk met suiker en zetmeel te voeren en niet te nat kuilvoer aan te bieden (DS gehalte minimaal 70%).

Geschikt paardenvoer is vezelrijk. Deze vezels zijn de grondstoffen voor de opneembare vetzuren die door de goede darmbacteriën worden gevormd in de blinde- en dikke darm. Dit is het originele energiesysteem van het paard. Daarnaast zijn vezels, in combinatie met beweging, belangrijk voor een goede darmpassage. Als ruwvoer daarentegen te grof is en veel lignine (houtstof uit takken en stro) bevat, wordt het zwaarder tot niet verteerbaar en kan het tot verstoppingen leiden.

De Voedingspiramide voor paarden © Equilin

© Equilin / Foto Annette

De vezels in het ruwvoer en de bacteriesamenstelling in de darmen (microbioom) is erg belangrijk voor een goede gezondheid en gelukkig ook steeds vaker onderwerp van wetenschappelijk onderzoek.

Als we ruwvoer ook op mineralen analyseren dan komt daar bijna altijd uit dat het onvoldoende zink, selenium, koper en natrium (zout) bevat en geregeld erg hoog in ijzer is, het is daarom altijd raadzaam om een mineralenaanvulling te geven met extra vitamine E bij gedroogd ruwvoer.

Over de auteur...

Drs Annette van Weezel Errens, eigenaar en ontwikkelaar van Equilin® en Caring Vet, is in 2004 afgestudeerd aan de faculteit diergeneeskunde met een vrije studierichting ethiek en dierenrecht. En inmiddels heeft zij ook zitting in de ethische commissie van de KNMvD.

Vele bijbaantjes als groom in bijna alle hippische disciplines en haar afstudeeronderwerp 'Ethiek en doping in de paardensport' inspireerden haar om zich te verdiepen in de preventieve diergeneeskunde. Dit doet ze binnen Equilin®, want in de voeding is nog veel innovatie.

Goede uitgebalanceerde aanvullingen op het ruwvoer kunnen wezenlijke effecten hebben op het welzijn en de gezondheid van het paard, dit noemt zij 'het Nieuwe Voeren'

Meer informatie www.equinlin.eu

equilin

experience the best [®]

ontwikkeld en
aanbevolen door
de nieuwe generatie
dierenartsen en
professionals

Ontdek 'het Nieuwe Voeren' van Equilin[®]

➤ Ga naar www.equilin.eu

Download kosteloos het Handboek, bekijk het webinar over 'het Nieuwe Voeren' en ontvang de 14-delige serie 'Voedingsfeiten en Fabels'.

Bastiaan de Recht
Grand Prix-ruiters en directeur
NCSAH Equiscio en Dressage2Learn

Veiligheidsprotocol centrum voor paardencoaching

Het AAI-kwaliteitsregister (AKR) voor BIG geregistreerde therapeuten

Door Fenna Westerduin

Binnen de zorg werken veel mensen samen met dieren om de clienten te ondersteunen in hun traject. Deze trajecten worden dierondersteunde interventies genoemd, in het Engels Animal Assisted Interventions (AAI). Binnen de AAI zijn er in Nederland verschillende beroepsbeoefenaren actief, zoals bijvoorbeeld psychologen en andere therapeuten.

Om de kwaliteit te waarborgen en zelfs op een hoger niveau te krijgen is het AAI register (AKR) ingericht. Hierin kunnen beroepsbeoefenaren zich registreren met hun opleidingen en deskundigheid bevorderende activiteiten. Cliënten die op zoek zijn naar een AAI therapeut kunnen zo zien welke investeren in hun eigen deskundigheid en kwaliteit. Om in het AKR geregistreerd te blijven, moeten de beroepsbeoefenaren 60 punten per 3 jaar halen. Deze punten zijn te behalen door het volgen van georganiseerde bij- en nascholing, met individuele activiteiten, zoals congressen in binnen- en buitenland, wetenschappelijke publicaties en voordrachten en met intercollegiaal overleg.

Het AKR registreert ook aanbieders van scholing (opleiders). Deze opleiders kunnen opleidingen en nascholing aanbieden ter accreditatie. De AAI-professional heeft de mogelijkheid binnen het AKR te zoeken naar geaccrediteerde (na)scholing. Punten toegekend aan geaccrediteerde nascholing worden door de aanbieder bijgeschreven in hun persoonlijk dossier wanneer de AAI-professional de nascholing heeft bijgewoond.

Het AKR is op initiatief van AAI ZOO (stichting Animal Assisted Interventions in Zorg, Onderzoek en Onderwijs) en IVA (Stichting Instituut voor Antrozoölogie) tot stand gekomen. Met dank aan de inbreng van een aantal AAI-professionals die, op basis van hun eigen expertise, de IAHAIO White papers en de ISAAT/ESAAT richtlijnen, de Basisdocumenten AKR levels en opleiding hond mede vorm hebben gegeven. (zie Regelgeving). Het basisdocument AKR levels en opleiding paard is bijna gereed en volgt binnenkort.

COACHEN MET PAARDEN
TIJDENS COVID-19

VEILIGHEIDS- PROTOCOL

Vereniging Paarden Coaching Nederland

Voor paardencoaches is het belangrijk om veilig te kunnen werken en de veiligheid voor de coachee in acht te nemen.
Dit veiligheidsprotocol is opgezet vanuit de richtlijnen van het RIVM.

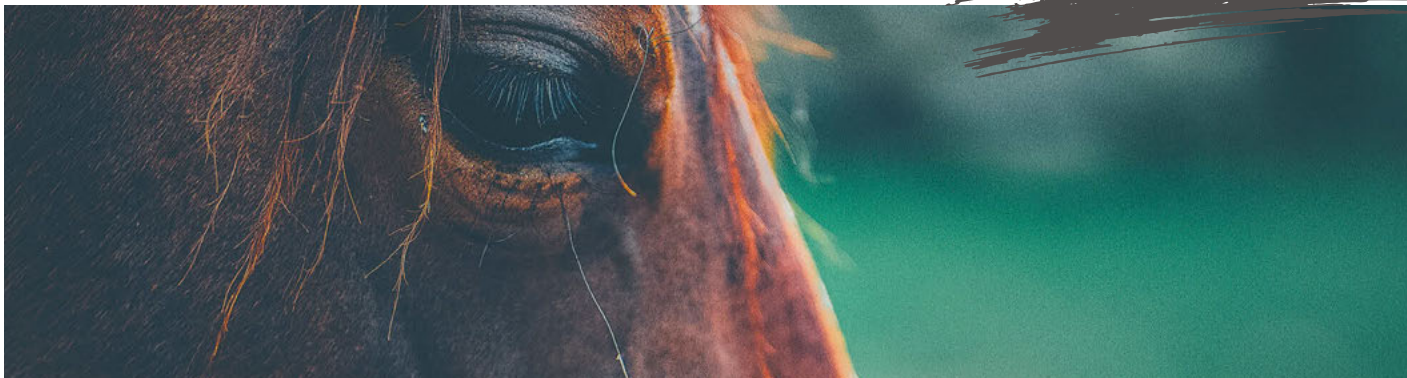

STAP 1:VEILIG COACHEN

De voorbereiding

- Check op de stal/manege waar de coaching plaatsvindt wat de regels zijn om te coachen.
- Coach buiten of in een goed geventileerde binnenruimte.
- Stel veiligheidsregels op van jouw coaching en coachlocatie (indien met kinderen werkt, voeg regels toe waar ouder/verzorger blijft tijdens coaching).
- Voor een nieuwe coachee, voeg een plattegrond van coachlocatie toe met duidelijk arcering plek van parkeren en ontvangst.
- Tref voorzorgsmaatregelen op je coachlocatie:
 - *Duidelijke looplijnen, geef dit aan met pijlen en bewoording (waar handen wassen, toilet, plek ontvangst). Zorg voor zo min mogelijk aanraakpunten.
 - * Optie gebruik mondkapje en handschoenen door coach en coachee (gebruik mondkapje max. 4 uur, handschoenen als vies/kapot zijn dan vervangen)
 - *Zorg voor zeep en desinfectiemiddel.
- Na iedere coaching wissel van gebruikte attributen en desinfecteren aanrakingspunten (o.a. deurklinken, poortgrepen, wc, wasbak, wissel van mondkapje, handschoenen, handdoek, halstertouw, borstels, pionnen, hoepels).
- Plan coaching niet te dicht op elkaar ivm schoonmaak en desinfectie.
- Indien coachee onbekend is met paarden start coaching achter een lint, je kunt nu niet dichtbij coachee komen om in te grijpen in de ring.

STAP 2: COMMUNICATIE MET COACHEE

Stap voor stap

- Intake via telefoon of online.
- Bespreek of coachee in risicodoelgroep valt en loop de veiligheidsregels door van de coaching en de coachlocatie.
- Bespreek de checklist voor de coachee die hij/zij voor en tijdens de coaching doorloopt imv veiligheidsregels (zie hieronder).
- Bespreek de gezondheidscheck (zie hieronder) die de coachee invult voor aanvang van de coaching.
- Deel de veiligheidsregels, gezondheidscheck en checklist voor en tijdens coaching via de mail.
- Check of plek van ontvangst duidelijk is voor coachee op coachlocatie.
- Coaching verplaatsen indien coachee of coach niet voldoet aan de gezondheidscheck. Denk aan annuleringsregeling. Wees soepel, je wilt niet dat iemand gezondheidsklachten niet deelt ivm mogelijke kosten.
- Tijdens de coaching mag het paard worden aangeraakt.

Vereniging Paarden Coaching Nederland
Beroepsvereniging paardencoaching
www.v-pcn.nl

GEZONDHEIDSCHECK COACHEE

Invullen thuis voorafgaand aan de coaching

Beantwoord onderstaande vragen met Ja of Nee voorafgaand aan de coaching. U mag niet naar de coaching komen wanneer 1 van onderstaande vragen met een JA is beantwoord. De coaching moet dan worden uitgesteld totdat elke vraag met NEE beantwoord kan worden.

	Ja	Nee
1. Heeft u de afgelopen 24 uur of op dit moment één of meerdere van de volgende (milde) klachten: neusverkoudheid, hoesten, benauwdheid en/of koorts (vanaf 38 graden Celsius)?	☐	☐
2. Heeft u op dit moment een huisgenoot/gezinslid met koorts en/of benauwdheidsklachten?	☐	☐
3. Heeft u het nieuwe coronavirus gehad (vastgesteld met een laboratoriumtest) en is dit in de afgelopen 7 dagen vastgesteld?	☐	☐
4. Heeft u een huisgenoot/gezinslid met het nieuwe coronavirus (vastgesteld met een laboratoriumtest) en heeft u korter dan 14 dagen geleden contact gehad met deze huisgenoot/gezinslid terwijl hij/zij nog klachten had?	☐	☐
5. Bent u in thuisisolatie omdat u direct contact heeft gehad met iemand waarbij het nieuwe coronavirus is vastgesteld?	☐	☐

Vereniging Paarden Coaching Nederland
Beroepsvereniging paardencoaching
www.v-pcn.nl

CHECKLIST COACHING VOOR COACHEE

Doorloop onderstaande stappen en zet een vinkje na uitvoering

- Invullen gezondheidscheck (1.5 uur voor de coaching)

☐

- Communiceer met je coach of je kunt komen of niet

☐

- Volg de looproute op de locatie:

o Geen handen schudden

o Eerst handen wassen/ontsmetten bij aankomst

o Indien gewenst: doe de handschoenen aan en mondkapje op

o Ga naar de plek van ontvangst waar je coach op je wacht

☐

- Houd de hele tijd 1.5 meter afstand tot elkaar. Coach laat zien wat 1.5 meter afstand is (strepen op de grond, balken)

☐

- Einde coaching

o Indien gebruikt: handschoenen uit en mondkapje afdoen

o Handen wassen/ontsmetten bij vertrek

o Loop direct naar je auto om naar huis te gaan

o Indien gebruikt: gooi thuis handschoenen en mondkapje weg

☐

Vereniging Paarden Coaching Nederland
Beroepsvereniging paardencoaching
www.v-pcn.nl

Kijkje in de keuken

Wij zijn Manege Moedig Voorwaarts, stichting paardrijden gehandicapten Leiden. Onze manege is ontstaan in 1969 in een circustent van Boltini naast ons huidige terrein. In 1972 zijn we verhuisd naar het terrein waar we nu gevestigd zijn.

Onze manege heeft 22 manege paarden en pony's. Wij zijn een manege voor mensen met en zonder beperking. Onze lessen zijn vaak ook een mix van ruiters met en zonder beperking mits ze het niveau hebben, dinsdag, woensdag en vrijdagochtend rijden de ruiters met een zwaardere beperking, deze

ruiters gaan vaak naar het bos en genieten hier volop van. Naast deze ruiters hebben wij een grote groep vrijwilligers die helpen tijdens de lessen in de ochtend.

In de wintermaanden rijden wij in de binnenbaan en doen we allerlei spellen te paard, daar worden ze ook altijd heel blij van. Wij hebben drie paddocks en een stapmolen waar we veel gebruik van maken in de wintermaanden. Vanaf april gaan de paarden lekker de wei in die wij bij onze manege hebben. Wij zijn in de zomer altijd 2 maanden dicht omdat wij dan 2 weken op ruiterkamp gaan

in Liessel, wij nemen onze eigen paarden mee en gaan dan de 1ste week met kinderen met en zonder beperking en de 2de week met volwassenen met beperking.

Na het kamp hebben de paarden een welverdiende vakantie en gaan ze lekker het weiland op. Onze lessen worden gegeven door 3 gediplomeerde instructrices die dit met veel passie en plezier doen.

Bij ons staat het welzijn van de paarden en pony's en het plezier en de lach van de ruiters hoog in het vaandel.

VerenigingsWerk

Ins en outs van het werken voor een vereniging

Je bent nieuw bij de vereniging. Een unieke werkomgeving waar veel gebeurt. Je vraagt je misschien af: Wat voor verenigingen zijn er? Welke rol spelen ze in de maatschappij? Wat zijn de kerntaken van een vereniging en wat wordt er van mij verwacht? Wat is de cultuur van mijn vereniging en wat zijn haar eigenaardigheden? De Nederlandse en Europese regelgeving beïnvloeden de sector en de werkzaamheden van verenigingen verschuiven. Maar waar gaat het eigenlijk allemaal over?

Wil je in 1 dag alles leren over verenigingen? Op 6 oktober organiseren wij een introductietraining voor beginnende verenigingsprofessionals! Een dag vol cruciale beginselen die kenmerkend zijn voor verenigingen. En interactie met andere verenigingsprofessionals.

Deze training brengt je in één dag op de hoogte van de ins en outs van verenigingen. De regelgeving en de actuele ontwikkelingen die effect hebben op de vereniging. Maar ook van de ontstaansgeschiedenis en het bestaansrecht van verenigingen en ontwikkelingen in de toekomst. Verder maak je kennis met trends, aangeboden producten en diensten en sociaal versus commercieel.

Doel

In een dag leer je de cruciale beginselen van de verenigingsdynamiek maar ook onderling ervaringen, vragen en verwondering delen.

Doelgroep

Medewerkers die recent (1 week - 2 jaar) zijn begonnen in een vereniging en binnen die vereniging ook daadwerkelijk te maken hebben met leden werven of benaderen, verenigingsstrategie, aansturen van commissies of werkgroepen, contacten met bestuur of besturen etc.

Resultaat

Aan het eind van de dag hebben de deelnemers kennis van:

- Het verschijnsel vereniging in de NL samenleving (historie, typen vereniging, functioneren in de polder)
- Kenmerkende eigenschappen en eigenaardigheden (verenigingsschroef, propeller, cirkels van betrokkenheid)
- Ontwikkeling van de vereniging (groeifasen, bestuursmodellen, ledentypen)

Kunnen deelnemers:

- Kernfuncties herkennen aan de hand van de propeller en verenigingsschroef

- De link leggen tussen verenigingsstrategie en activiteiten op het gebied van belangenbehartiging, individueel voordeel, ontmoeten en collectieve versterken
- Inschatten in welke bestuursmodel ze werken en wat dat betekent voor hun werk

Hebben deelnemers zich extra verdiept in:

- Innovatie stimuleren
- Leden actief betrekken

Materiaal en literatuur

- Naslagwerk Innovatieve vereniging*
- Naslagwerk Routeplanner**
- Boek: De Verenigingsprofessional
- Artikelen over bestuursmodellen

www.denederlandseassociatie.nl

Datum

6 oktober 2020

Tijden

9.30 - 16.30 uur

Investering

€ 550,- voor niet leden

€ 400,- voor DNA leden

Alle prijzen zijn exclusief BTW en locatiekosten.

Lesmateriaal is inclusief.

Noodwet digitale ALV verlengd tot 1 oktober

De tijdelijke wet die voor verenigingen het houden van een digitale ALV mogelijk maakt is verlengd. De termijn liep af op 1 september 2020. En is nu verlengd met 1 maand, tot 1 oktober 2020. De reden voor de verlenging met 1 maand is dat mogelijke volgende verlengingen (met 2 maanden) niet in een reces zullen vallen. Het besluit is op 31 augustus gepubliceerd (nummer 2020-304).

De Stalgang

**Het is zomer!!
Of eigenlijk al
bijna weer herfst.**

Het was een raar jaar tot nu toe. Ik ben gewend aan drukte op de manege. Ruiters, vrijwilligers, instructeurs en uiteraard het bestuur. Vanaf eind maart ontbraken de ruiters en de vrijwilligers en deed iedereen een beetje raar. Opeens werd er geen koffie gedronken in de kantine en iedereen hield meters afstand van elkaar.

Ik begreep er helemaal niets van....

De paarden snapten het ook niet, ze werden alleen nog gereden en gelongeerd door de instructeurs en mochten zelfs op vakantie naar het weiland. Dat was voor mij een tegenvaller want ik had weinig te eten zonder paarden op stal.

De sfeer werd er niet echt beter op. Ik hoorde de instructeurs en het bestuur rare dingen zeggen zoals: "Hoelang houden we dit vol"? Ik werd wel een beetje bezorgd, normaal weet ik wanneer het vakantie is en nu was er onverwacht op een raar moment een erg lange vakantie. Het waren echt rare gesprekken die ik hoorde. Normaal gaat over gedoe met mensen en gedoe over geld of het gebrek daaraan en nu vroegen mensen zich hardop

af of er dit jaar nog gereden zou gaan worden...? Toen werd ik bang. Ik kon me er niks bij voorstellen, het hele jaar geen les, hoe dan?!

Gelukkig viel dat een beetje mee en kwamen de paarden uiteindelijk weer naar stal. Uit onverwachte hoeken kwam er steun en sponsoring. Het bestuur kwam op het terras van de manege op grote afstand bij elkaar en ik hoorde ze praten over extra subsidies en vergoedingen die binnen waren gekomen, en dat het hartverwarmend was dat ze zoveel donaties hadden gekregen. Geen idee waarom en wat maar iedereen was een stuk vrolijker dus ik vond het best.

Langzaam aan kwam er meer activiteit, er werd overleg gepleegd over protocollen en wie wel of niet kon komen rijden. Overal werden grote posters opgehangen, ik kan natuurlijk niet lezen, maar het werd me wel duidelijk dat er heel veel nieuwe regels waren. De gesprekken gingen ook steeds over het 'nieuwe normaal'... Daar hoort kennelijk bij dat je bij elkaar uit de buurt blijft, mensen steeds weer hun handen ontsmetten en werkelijk ALLES continu schoon wordt gemaakt!! De manege ruikt tegenwoordig naar citroen, heel vies, paarden ruiken toch echt veel beter.

*Ik ben Socrates,
de horzel van Athene*

*Ik ben de vlieg in de
stalgang, ik ben overal
bij, ik hoor en zie alles.*

*Ik voel me onderdeel
van de manege. Mensen
vinden mij een plaag.
Dat begrijp ik niet ik
heb alleen af en toe
bloed nodig en val
verder niemand lastig.*

Algemeen bestuurslid V-PCN

Heb jij hart voor de kwaliteitslag van het werkveld voor de paardencoaching? Wil je daar ook 'echt' aan bijdragen? Wordt dan algemeen bestuurslid van Vereniging Paarden Coaching Nederland. De afgelopen jaren zijn we binnen de vereniging vooral bezig geweest met de opzet van V-PCN. Met succes! We hebben vele leden en steeds meer mensen toetsen zich binnen het kwaliteitsregister aan het keurmerk voor paardencoaches. Het is tijd voor de volgende stap! Met meer en meer leden vallen we meer op en valt er meer te organiseren. Zoals genoemd is V-PCN toe aan de volgende stap! Daarom zoeken we een goede aanvulling binnen ons bestuur.

Wil jij:

Samen aan de voet staan van samenwerking in onderzoek en ontwikkeling binnen het werkveld. Helpen bij het behartigen van belangen voor de paardencoaches binnen overheid

en zorgverzekeraars, samen werken aan een positieve vergoedingen stroom voor cliënten. Jezelf inzetten voor onze leden. Erkenning voor het vakgebied genereren en V-PCN de komende periode meer en meer zichtbaar te stellen? Dan ben je binnen ons bestuur zeker op je plek!

Ben jij:

- Iemand die een duidelijke visie heeft over kwaliteit binnen het werkveld van de paardencoaches.
- Belangen behartigt voor de beroepsgroep.
- Iemand die organisatiesensitief is.
- Vooral belangrijk; je kunt strategisch vooruit denken en bent positief ingesteld.

Kansen en ontwikkeling:

Je komt in aanraking met diverse hippische en zorgtechnische organisaties en verenigen.

Op deze manier bouw je een belangrijk en waardevol netwerk op. Er is doorontwikkeling mogelijk binnen deze functie. We staan open voor nieuwe ideeën en zichtbaarheid dmv leuke clinics en evenementen binnen het vakgebied. Kortom een leuke extra om jezelf te ontwikkelen!

Wie zoeken wij:

We zoeken iemand die zichzelf minimaal 25 uur per jaar zou willen inzetten. Bij meer uren en bij groei vergoeding bespreekbaar. In eerste instantie proberen we het binnen de 25 uur te organiseren en is het belangrijk dat je gedreven bent van binnenuit om dit mooie werkveld een stapje verder te helpen! Je hoeft niet per se zelf Paardencoach te zijn, als je maar raakvlakken hebt en of affiniteit met de sector.

Solliciteren kan middels een motivatiebrief en insturen van een recent cv via info@v-pcn.nl

FPG: van de voorzitter

Velen van ons halen momenteel opgelucht adem: we hebben de Corona crisis zover overleefd. We hebben Corona onder controle, we kunnen weer verder.

Het was spannend en dat blijft het ook nog wel even. Het virus is nog niet weg, het kan zomaar weer de kop opsteken en dan zitten wij en de ruiters met een beperking opnieuw in een lastig pakket: klem tussen zorg en sport. Wij werken voor de zorg en vallen onder de regels van sport.

Ook de gevolgen voor veel mensen met een beperking zijn enorm! Onze doelgroep is extra kwetsbaar, daarom moesten ze thuis blijven, maar wat is daarbij reëel? De impact van het missen van de paarden en het wekelijkse uitje naar de manege, is de afgelopen periode pijnlijk duidelijk geworden.

De FPG heeft over de speciale positie contact gehad met het ministerie van VWS en daarop is zeer positief antwoord gekomen. Het ministerie roemt ons omdat we uitermate inventief en proactief aan het werk zijn gegaan voor een kwetsbare doelgroep die alle aandacht verdiend.

Ten aanzien van contact bij zorgmomenten is het volgende geschreven:

In het geval van sport klopt het inderdaad dat voor trainers, begeleiders en vrijwilligers in de reguliere sport de anderhalve meter afstand regel geldt.

Voor de gehandicapte sporter als uw doelgroep die hulp nodig heeft bij het paardrijden geldt de anderhalve meter regel echter niet en kunnen uw ruiters

door een (professionele) begeleider of mantelzorger worden begeleidt tijdens het paardrijden.

Wel is het de bedoeling dat deze begeleiders een protocol hanteren om zichzelf zo goed mogelijk te beschermen. Het RIVM heeft daarvoor een afwegingskader gemaakt: <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/werk/contactberoepen>.

Niet-professionele begeleiders (de vrijwilligers, familieleden en/of mantelzorgers) kunnen in de begeleiding gebruik maken van de adviezen voor mantelzorgers. Dat betekent vooral: geen contact als een van beide klachten heeft die passen bij COVID, ook niet bij hele lichte klachten, en hygiënemaatregelen toepassen (zie laatste pagina richtlijn: <https://www.rijksoverheid.nl/>

onderwerpen/coronavirus-covid-19/nieuws/2020/04/16/zorg-voor-kwetsbare-mensen-die-thuis-wonen-nader-uitgewerkt).

De FPG is blij met de erkenning en de extra aandacht voor onze doelgroep. Het biedt mogelijkheden die we bij het hervatten van de activiteiten heel goed kunnen gebruiken. Het biedt kansen in tijden van crisis.

Corona is nog niet weg, maar er zijn wel weer mogelijkheden.

Het is goed nieuws: het uitje naar de manege, de activiteiten in buitenlucht, het contact met elkaar en met de paarden, het kan weer!

Geniet ervan en pak uw kansen.

*Anneke Berendijk
Voorzitter FPG*

AGENDA

Clinic Annemarie van der Toorn
Op 1 november aanstaande geeft Annemarie van der Toorn een clinic met als thema "inspirerend non-verbaal gedrag".

Tijdens deze clinic zal Annemarie vertellen over non-verbaal gedrag van jou richting het paard. Daarna zullen we met de paarden gaan werken en kunnen mensen loswerken met het paard en observeren.

Annemarie kan met haar enorme kennis van het non verbale gedrag, binnen een paar minuten zien wat voor type persoonlijkheid je bent.

Praktische informatie:

Datum: 1 november 2020

Tijd: 10.00 tot 12.30 uur

Locatie: Prinses Maxima manege in Den Dolder

Tip: draag stevige schoenen tijdens de clinic.

Ben je lid van V-PCN en wil je mee naar Annemarie van der Toorn?

Geef je dan snel op!

Doe het snel, we hebben ruimte voor 20 deelnemers – VOL = VOL

Tijdens deze clinic staan de maatregelen betreft Covid-19 hoog in het vaandel!